



En büyükler yine rekorlar kırdı Devler coronaya inat büyüdü

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan Türkiye'nin En Büyük 500 **Sanayi** Kuruluşu-2019 araştırmasına otomotiv, enerji, demir-çelik ve savunma **sanayii** şirketleri damgalarını vurdular. Listede yer alan şirketler, üretim ve ihracat başarılarıyla öne çıktılar.



İSTİHDAMA KISMİ KATKI

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, en büyük 500 şirketin imalat ve ihracat gibi istihdamı da arttırdığına işaret etti. Söz konusu şirketlerin istidamı yüzde 1; ödenen maaş ve ücretleri de yüzde 20.5 arttırdıklarına dikkat çeken Bahçivan, "Ayrıca **İSO 500**'de yabancı ortaklı kurumların sayısı 117 oldu. Halka açık kurum sayısı ise 67'den 66'ya düştü" açıklamalarında bulundu.

BORÇLANMA SORUNU YOK

Şirketlerin borçlanmalarına dair iklimin pozitif olduğunu da vurgulayan Bahçivan, şöyle devam etti: "Artış rakamlarına baktığımızda toplam TL kredilerdeki büyümenin sene başından beri yüzde 30 olduğunu görmekteyiz. Burada ticari krediler 33.3 olarak pay almaktadır. Bu 6 aylık bir oran. Herhalde son yılların en tarihsel yükselişi.



Erdal Bahçivan

Onun için 'Borçlanmada bir sorun var' dersek haklılık yapmış oluruz. Öbür taraftan kamu bankalarının altını çizmek istiyorum. Çok daha yüksek pay alıyorlar. **Sanayi** adına borçlanmada -çok istisnai durumları göz önüne almazsak- bir sorun yok. Her türlü **sanayici** daha rahat borçlanabiliyor ve TL faizlerinde şu an için piyasanın geçmiş yıllara oranla çok daha düşük olduğu bir dönemdeyiz."

SİNYALLER UMUT VERİCİ

Bahçivan, tekrar üretim ekonomisine dönme noktasında Ankara'dan verilen sinyallerin kendilerini umutlandırdığını dile getirdi. Türkiye'de **sanayinin** üzerindeki en büyük yüklerden birisinin KDV konusu olduğunu kaydederek, bu sorunun bir an önce çözülmesi gerektiğinin altını çizdi.

2 5 milyar 851 milyon lira üretimden satışlarla 3'üncü basamakta bulunan Toyota Otomotiv, 30 senede 2 milyon 173 bin 877 taşıt ihraç etti. Şirketin ihracat geliri ise 33 milyar 440 milyon dolara dayandı. 5 bin 500 çalışanı olan Toyota Otomotiv; refah ve kalkınmayı artırıyor, Türkiye ekonomisine güç katıyor

İSO 500'de 24 milyar 635 milyon lira üretimden satışlarla 4'üncü olan Oyak Renault da 2019'da ürettiği 122 bin adet yeni Clio modelini 30 ülkeye sattı. Bölge ülkelere ihracat yapan firma yeni modellerini müşterileriyle buluşturmakta ve gelirlerine gelir eklemekte kararlı. 13 milyar 399 milyon lira net satışlarla 12'nci sırada yer alan Hyundai Assan ise ihracata odaklanmayı e dünyanın her bir köşesine otomobillerini yollamayı hedefliyor.

DIŞA BAĞIMLILIK AZALYOR

Dev enerji şirketleri de ham madde ithalatını aşağı çekmek için ellerinden geleni yapıyorlar. 20 milyar 831 milyon lira üretimden satışlarla Türkiye'nin 5'inci büyük şirketi olan STAR Rafineri, Petkim'in nafta talebini karşılıyor. Dışa bağımlılığı minimum seviyeye indiriyor. 17'nci Petkim, yeni yatırımlar yapmaya, üretimde kalkmaya aday. 2019 ihracatı 622 milyon dolar olarak ilan edilen firma, yeni bölgelere açılmayı ve ürünlerini daha çok ülkeye satmayı amaçlıyor.



Buğra Kardan

İSO 500'de 7'nci İskenderun Demir ve Çelik (İSDEMİR) 16 milyar 391 milyon lira, 10'uncu Ereğli Demir ve Çelik (ERDEMİR) 14 milyar 146 milyon lira, 26'ncı Karabük Demir ve Çelik (KARDEMİR) 5 milyar 956 milyon lira net satışlarla dikkat çekiyor. Bu üç grubun Ar-Ge ile inovasyon yatırımları devamlı artıyor.

İSDEMİR, çelik ürünlerini kaliteli kılmayı esas alıyor. ERDEMİR, sıvı ham demir maliyetlerini geriletmeyi eksene oturtuyor. KARDEMİR, katma değerli ürün üretmek için çalışmalar yürütüyor.

Savunma **sanayii** sektörü de geçen sene iyi bir tablo ortaya koydu. Nitekim **İSO 500**'ün 11'incisi ASELSAN 12 milyar 595 milyon lira net satışlarla, 18'incisi TUSAŞ 8 milyar 765 milyon lira net satışlarla ön planda. Yerli üretimlerini artıran bu şirketlere sipariş yağıyor. Şu aşamada ASELSAN'ın sensör sistemleri ile termal kameralarının; TUSAŞ'ın ise taarruz helikopterleri ve jetlerinin talibi çok.

GRAFİKLER YUKARI YÖNLÜ

Türkiye'nin en büyük 500 şirketi, 2019'da başarılı bir grafik sergilediler. Üretimden net satışlarını 2018'e göre yüzde 16.4 arttırarak bir trilyon 21 milyar 869 milyon liraya taşıyan bu şirketler, ihracatlarını da 73.5 milyar dolara çıkarttılar. Ar-Ge harcamalarını yüzde 152 artırarak 9.7 milyar liraya yükselttiler.